

ASOCIAȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR
OMULUI ÎN ROMÂNIA - COMITETUL HELSINKI

București, Str. Nicolae Tonitza nr. 8A, Sector 3, Tel/Fax: 312 45 28, e-mail: office@apador.org

Nr....din.....

Către,
MINISTERUL JUSTIȚIEI

În temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, vă solicităm să ne comunicați următoarele:

1). Dacă și **asociațiile care nu administrează și distribuie fonduri** au obligația să depună la dv., cel puțin anual, o declarație autentică privind datele de identificare ale beneficiarilor reali. Având în vedere că dv, sunteți destinatarul legal al acestor declarații, se prezumă că dv. cunoașteți exact de la cine trebuie să le primiți și de la cine nu.

În caz afirmativ, care este temeiul legal și care este conținutul concret, detaliat al acestei obligații, pentru asociațiile care nu administrează și distribuie fonduri.

Precizăm că Legea 129/2019 (art. 4) nu definește noțiunea de “beneficiar real” pentru orice fel de asociație, ci numai pentru fundații și pentru asociațiile (“persoanele juridice”) care administrează și distribuie fonduri. Deci, Legea 129/2019 nu prevede sau definește existența unor beneficiari reali și nici cine ar fi aceștia, în cazul asociațiilor care nu administrează și distribuie fonduri.

Cu toate acestea, OG 26/2000 (art. 34/4-34/5) prevede pentru toate asociațiile și fundațiile (deci, și pentru cele care nu administrează și distribuie fonduri) să declare beneficiarii reali. Obligația este prevăzută sub sancțiunea amenzii și a dizolvării, dacă declarația nu este trimisă, la termen și în forma autentică, Ministerului Justiției, precum și sub sancțiunea infracțiunii de fals în declarații, dacă datele declarate sunt inexacte/incomplete.

2). Dacă, în cazul unui răspuns afirmativ la pct. 1 din prezenta cerere, în declarația autentică privind datele de identificare ale beneficiarilor reali **trebuie cuprinse numai persoanele din conducerea asociației/fundației sau declarația trebuie să includă și toți membrii asociației, precum și orice persoană care intră, sub orice formă, în relație cu asociația/fundația** (de exemplu, persoane care se adresează unei organizații/fundații pentru a solicita sprijin, îndrumare, consultare, consiliere etc.).

Precizăm că numărul persoanelor care pot intra în contact cu o asociație/fundație în cursul unui an este de ordinul sutelor sau al miilor, iar colectarea de către asociații/fundații a datelor personale ale acestora, doar pentru ca anul viitor datele respective să fie raportate Ministerului Justiției, **raportare “în masă”** al cărei scop nici nu este explicat/justificat prin lege, constituie o măsură vădit disproporționată de restrângere a dreptului la viață privată, protejat și prin recentul Regulament pentru protecția datelor cu caracter personal (GDPR).

3). În cazul unui răspuns afirmativ la pct. 1 din prezenta cerere, care este **termenul** în care trebuie depusă această declarație, pentru anul 2020, având în vedere că la art. 53 pct. 16 din Legea 129/2019 este prevăzut, pentru asociații și fundații, termenul de 15 ianuarie, iar în art. 63 din aceeași lege se prevede, tot pentru asociații și fundații, un termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a acestei legi, termen care expiră la 21 iulie 2020.

4). Dacă a fost înființat la Ministerul Justiției **registru central pentru înregistrarea informațiilor privind beneficiarul real în cazul asociațiilor și fundațiilor**, prevăzut în art. 19 al. 5 lit. b din Legea nr. 129/2019 și care este rubricația exactă a acestuia. Solicităm o copie de pe o pagină, necompletată cu date personale, a acestui registru, care să conțină întreaga rubricație a registrului.

5). a. **Care au fost/sunt mijloacele și metodele stabilite de Ministerul Justiției pentru a acorda declaranților asistența și sprijinul necesare în vederea îndeplinirii corecte a noilor obligații de declarare a beneficiarilor reali?**

b. **Dacă au fost elaborate de către Ministerul Justiției ghiduri, instrucțiuni sau orice alte documente similare** pentru a lămurii aspectele neclare din conținutul Legii 129/2019 cu privire la noile declarații privind beneficiari reali? Dacă da, care sunt acestea și unde pot fi consultate?

c. **Dacă au fost organizate de către Ministerul Justiției întâlniri sau consultări de orice fel cu organizațiile neguvernamentale pentru lămurirea aspectelor neclare** din conținutul Legii 129/2019 cu privire la noile declarații privind beneficiari reali? Dacă da, câte astfel de întâlniri/consultări au fost organizate și la ce date?

6. Dacă Ministerul Justiției **are în lucru un proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 129/2019 și a OG 26/2000**, în sensul eliminării contradicțiilor existente între prevederile legale conținute de aceste acte normative, precum și pentru definirea clară a noțiunii de beneficiar real în cazul asociațiilor și fundațiilor.

*

* *

Asociația are în vedere faptul că prin actuala reglementare organizațiile neguvernamentale sunt supuse unor presiuni puternice și incorecte din parte statului, ceea ce contravine directivelor europene transpuse prin Legea nr. 129/2019.

Aceasta deoarece, pe de o parte, prevederile din această lege (care modifică și OG 26/2000) în cazul organizațiilor neguvernamentale sunt incomplete și contradictorii,

iar, pe de altă parte, organizațiile neguvernamentale nu au decât alternative din care suferă prejudicii majore în legătură cu această declarație privind beneficiarii reali: dacă nu depun declarația, organizațiile sunt supuse unor sancțiuni drastice (amendă și dizolvare), iar dacă depun declarația, în condițiile actuale în care legea nu prevede clar, ci echivoc, cine sunt beneficiarii reali care trebuie declarați pe proprie răspundere, orice inexactitate/omisiune conduce la angajarea răspunderii penale, pentru infracțiunea de fals în declarații (art. 326 cod penal).

Or, scopul directivelor europene transpuse prin Legea 129/2019 a fost și este cu totul altul decât cel obținut prin legea de transpunere, legea prin care s-a ajuns la plasarea organizațiilor neguvernamentale într-o zonă incertă, neclară din punct de vedere al conținutului obligațiilor legale pe care trebuie să le îndeplinească și la expunerea acestor organizații unor acțiuni arbitrare de amendare, dizolvare sau urmărire penală.

În raport de conținutul actual al Legii 129/2019, o persoană de totală bună-credință din cadrul unei organizații neguvernamentale, care dorește să-și îndeplinească obligația legală de a declara beneficiarii reali nu știe exact ce/pe cine și cât trebuie să declare, pentru că nici legea nu prevede exact ce trebuie declarat.

Este în completă contradicție cu cerințele unei societăți democratice situația creată prin Legea 120/2019, în care răspunderea penală a unei persoane (pentru infracțiunea de fals în declarații) depinde de îndeplinirea unei obligații de declarare pe proprie răspundere al cărei conținut nu este descris clar și amănunțit în lege. Dimpotrivă, legea conține prevederi lacunare și contradictorii cu privire la conținutul celor care trebuie declarate pe proprie răspundere. Astfel se lasă loc supunerii organizațiilor neguvernamentale unor urmăriri penale complet arbitrare, compatibile doar cu sistemele totalitare din perioade care ar fi trebuit să rămână trecute.

Considerăm că acțiunile statului care au drept rezultat împiedicarea sau îngreunarea activității normale a organizațiilor neguvernamentale, segment important din societatea civilă, trebuie să înceteze.

Ministerul Justiției poate lua măsuri de remediere a problemelor generate de Legea 129/2019. Una dintre variante ar fi inițierea unui proiect de modificare a art. 34/4 din OG 26/2000 în sensul precizării că obligația de declarare a beneficiarilor reali există numai pentru fundațiile și asociațiile care administrează și distribuie fonduri. De altfel, nici directivele transpuse nu se referă generic la asociații și fundații, ci numai la cele implicate în activități financiare, ca persoane juridice care administrează și distribuie fonduri. Cu toate acestea, prin Legea 129/2019 a fost modificată OG 26/2000 cu depășirea limitelor directivelor transpuse, extinzându-se obligația de declarare a beneficiarilor reali de la anumite asociații și fundații (cele care administrează și distribuie fonduri) la toate asociațiile și fundațiile.

De aceea, în cuprinsul art. 34/4 din OG 26/2000, sintagma "*asociația sau fundația*" ar trebui înlocuită cu sintagma "*asociația sau fundația care administrează și distribuie fonduri*". De asemenea, noțiunea de "beneficiar real" trebuie detaliată pentru a nu mai lăsa loc echivocului din actuala lege. **Directivele europene transpuse nu interzic detalierea conținutului lor prin legea internă, detaliere care ajută la previzibilitatea reglementării.**

* * *

Informațiile solicitate ne pot fi trimise și prin e-mail, la adresa office@apador.org .

Vă mulțumim,
Georgiana Gheorghe
Director executiv